ذره‌بین

انتصاب‌های جدید در دولت

روز گذشته چهار انتصاب جدید در دولت چهاردهم اتفاق افتاد. مسعود پزشکیان، رئیس جمهور کشورمان طی احکامی سعید اوحدی و حسین افشین را به‌ترتیب به‌عنوان رئیس بنیادشهید و امور ایثارگران و معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور منصوب کرد. در دولت سیزدهم، سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی و روحا... دهقانی فیروزآبادی، رئیس بنیادشهید و معاون‌علمی رئیس‌جمهور بودند. علاوه‌بر این، رئیس‌جمهور در حکمی محمد اسلامی را که از ابتدای دولت سیزدهم به‌عنوان معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی منصوب شده بود، در سمت خود ابقا کرد. رئیس جمهور همچنین در حکمی زهرا بهروزآذر را به‌عنوان معاون امور زنان و خانواده منصوب کرد.

رژیم صهیونیستی می‌خواست با ترور هنیه فتنه راه بیندازد

سردار محمدعلی نائینی، سخنگو و معاون روابط‌عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در نشست با خبرنگاران بااشاره به ترور اسماعیل‌هنیه اظهار کرد: او یک شخصیت سیاسی بود که در محافل و کشورهای مختلف جهان رفت‌وآمد داشت و رژیم‌صهیونیستی با هدف راه‌اندازی فتنه و ایجاد اختلاف شیعه و سنی دست به این اقدام زد اما با موضع‌گیری رهبر معظم انقلاب اسلامی و مسئولان کشورمان و برگزاری تشییع باشکوه در تهران، این فتنه شکست خورد.

مقدمات تنبیه شدید رژیم صهیونیستی فراهم شده است

علی شمخانی، مشاور سیاسی رهبر انقلاب، در فضای مجازی بااشاره به جنایت جدید رژیم‌صهیونیستی در به شهادت‌رساندن دست‌کم ۱۰۰ نمازگزار فلسطینی در غزه نوشت: تنها هدف رژیم‌صهیونیستی در کشتار نمازگزاران مدرسه تابعین در غزه و ترور شهید اسماعیل‌هنیه در ایران جنگ‌طلبی و به شکست‌کشاندن مذاکرات آتش‌بس است. وی افزود: فرآیندهای حقوقی، دیپلماتیک و رسانه‌ای طی‌شده، مقدمات تنبیه شدید رژیم که جز زبان زور نمی‌فهمد را فراهم کرده است.

طرح اصلاح قانون نظام صنفی کشور در شورای نگهبان تأیید شد

هادی طحان‌نظیف، سخنگوی شورای نگهبان در فضای‌مجازی نوشت: طرح «اصلاح قانون نظام‌صنفی کشور» که در مراحل قبل با ایرادات و ابهاماتی مواجه شده بود، پس از انجام اصلاحات از سوی مجلس شورای‌اسلامی و بررسی مجدد در شورای‌نگهبان خلاف موازین شرع و قانون‌اساسی شناخته نشد.

ان‌شاءا... شاهد مهاجرت معکوس باشیم

محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور در مراسم تودیع و معارفه معاونان پیشین و جدید پارلمانی رئیس‌جمهور با اشاره به عملکرد ورزشکاران ایران در المپیک اظهار کرد: یکی صحنه رقابت بود که در خیلی از موارد ما برای اولین‌بار به این پیروزی رسیده بودیم. فراتر از آن در صحنه اخلاق بود که احساس غرور می‌کردیم، مخصوصا وقتی رفتار و کردار ورزشکاران را نسبت به جوانان هموطن خود می‌دیدیم؛ جوانانی که به هر دلیلی تصمیم به مهاجرت گرفتند که حق هر فرد است. وی افزود: پیام این ورزشکاران این بود که وطن آمادگی کامل برای پذیرش فرزندان خود را دارد و ان‌شاءا... شاهد مهاجرت معکوس باشیم. ما برای جوانان برجسته و زبده و هموطنان عزیز که به‌هر دلیل مهاجرت کردند، افتخار خدمتگزاری در داخل کشور را پیدا می‌کنیم.

دستور رهبر انقلاب برای مجازات اسرائیل اجرا خواهد شد

سردار علی فدوی، جانشین فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در گفت‌وگو با شبکه المیادین اظهار کرد: دستورات رهبر انقلاب درخصوص مجازات شدید اشغالگران و انتقام خون شهید هنیه صریح و روشن است. وی خاطرنشان کرد: دستورات رهبر انقلاب به بهترین شکل ممکن اجرا خواهد شد و این وظیفه فعلی ایران است. سردار فدوی درباره انتخاب یحیی‌السنوار به‌عنوان جانشین شهید هنیه نیز گفت: انتخاب السنوار به این معنی است که خط مقاومتی که حماس آغاز کرده است تا پایان ادامه خواهد داشت.

سهم‌خواهی با سبد رأی خیالی

اصلاح‌طلبان رادیکال در شرایطی برای سهم بیشتر در دولت چهاردهم مشغول فشار بر رئیس‌جمهور هستند که کمترین سهم را در پیروزی پزشکیان داشتند

حسام رضایی
دبیرگروه سیاسی

کمپین انتخاباتی مسعود پزشکیان برای ریاست‌جمهوری دوره چهاردهم شامل اصلاح‌طلبان عملگرا، اصلاح‌طلبان ساختاری و اصولگرایان مایل به رئیس مجالس هشتم، نهم و دهم به‌گونه‌ای بود که می‌شد سهم‌خواهی اجزای این ترکیب پس از پیروزی احتمالی پزشکیان را پیش‌بینی کرد.

وقتی خبر پیروزی پزشکیان آمد و او بر صندلی ریاست‌جمهوری تکیه زد، آن پیش‌بینی قبلی، نمود و نمای واقعیت به خود گرفت و هر بلوک از کمپین «برای ایران» علم و کتل سهم‌خواهی بلند کرد و برای تسخیر وزارتخانه‌ها به میدان آمد.

برای کاستن از هرج‌ومرج و تنظیم و کنترل هجمه‌ها علیه پزشکیان، مجموعه‌ای تحت عنوان «شورای راهبری انتقال دولت چهاردهم» به ریاست محمدجواد ظریف سامان یافت تا از دل یک سازوکار در ظاهر اجماعی، جلوی برخی سوءتفاهم‌ها و سوءاستفاده‌ها گرفته شود؛ ایده‌ای که به مرور زمان نشان داد در عمل ناکافی است و نمی‌تواند ملات مناسبی برای کنار هم قرار دادن اجزای نامتجانس ستاد پزشکیان باشد. در میان سهم‌خواهان، اصلاح‌طلبان ساختاری یا رادیکال اما جایگاهی ویژه یافتند. ناب‌گرایان با برداشتی مغشوش و مخدوش از جایگاه خود در سازمان کمپین پزشکیان، خواستار احراز سمت‌های ویژه در دولت «وفاق ملی» شدند. رادیکال‌ها تصور می‌کردند، آنها مسئول اصلی صعود و سعادت ستاد پزشکیان هستند و نقش‌شان در به میدان کشانیدن اقشار مردد و ناراضی پای صندوق‌های رای به نفع پزشکیان، بیش از سایرین بوده است؛ با این تصور ساختاری‌ها انتظار داشتند پزشکیان آنها را بر چشم نهاده و عنان ترکیب‌بندی وزرای پیشنهادی به مجلس را تمام و کمال در اختیار آنها بگذارد. چرایی مغالطه‌آمیز بودن این برداشت را در بخش دیگری از نوشتار پیش رو توضیح خواهم داد، اما در ادامه به ابعاد دیگری از انحصارطلبی ناب‌گرایان می‌پردازیم. رادیکال‌ها با حصارکشی دور زمین دولت چهاردهم، انحصار در پیش گرفتند و کوشیدند بسان یک دیدبان تیزبین، هر آن‌که بوی غیریت می‌داد را با داغ و درفش واژه‌سازی‌ها، از پای حصارها دور کنند. یکی از این واژه‌سازی‌ها، «مجاهدین شنبه» بود. مجاهدین شنبه اصطلاحا به نیروهایی اطلاق می‌شد که در ستاد پزشکیان در انتهای صف قرار داشتند، اما پس از انتخابات یکباره در جلوی صف ظاهر شده و مدعی پست و صندلی شدند.

ناب‌گرایان با برداشتی مغشوش و مخدوش از جایگاه خود در سازمان کمپین پزشکیان، خواستار احراز سمت‌های ویژه در دولت «وفاق ملی» شدند

شدت انحصارطلبی اصلاح‌طلبان رادیکال به حدی بوده که ایشان را به خلق مفاهیم در برابر دولت وفاق ملی واداشته است. عملکرد شورای راهبری و بازی ندادن این شورا به رادیکال‌ها، موجب برساخت مفهوم «دولت ائتلافی» در برابر دولت وفاق ملی، از سوی رادیکال‌ها شد. آذر منصوری، رئیس جبهه اصلاحات چندی پیش در یک سخنرانی در کیش، به پزشکیان توصیه کرد که به جای دولت ائتلافی، دولت ملی تشکیل بدهد، چراکه به زعم او، دولت ائتلافی، موجی از ناامیدی را در جامعه و حامیان دولت چهاردهم ایجاد می‌کند. حسین مرعشی، دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران نیز در یادداشتی، با اشتباه دانستن نادیده گرفته شدن حامیان پزشکیان در ساخت دولت جدی، به زمینگیر شدن دولت دوم روحانی به خاطر پشت کردن به حامیانش با وجود قدرتمندتر بودن در مقایسه با پزشکیان اشاره کرد و بدین شکل تلویحا این هشدار را به رئیس دولت چهاردهم داد که اگر خط بازی در زمین حاکمیت را امتداد بخشد، از سوی رادیکال‌ها زمینگیر خواهد شد.

تلاش رادیکال‌ها برای سهم‌بری حداکثری از ترکیب کابینه آینده در شرایطی است که پزشکیان تا الان سعی داشته شرایط و اصول کار در جایگاه ریاست جمهوری را رعایت کند و با حرکت آهسته و پیوسته، ایده وفاق ملی را فارغ از بدگویی و پرگویی ساختاری‌ها، به بهترین شکل جامه عمل بپوشاند.

ناگفته نماند که حرکت در چهارچوب قواعد ساختاری و پرهیز از مطالبات اصلاح طلبان ساختاری از همان دوران انتخابات ریاست‌جمهوری در دستور کار پزشکیان قرار داشت. ایشان بارها در مناظره‌ها و نشست‌های تبلیغاتی، بر اجرای تمام و کمال برنامه هفتم توسعه که لایحه آن توسط دولت سیزدهم تنظیم شده بود و همچنین حرکت در مسیر سیاست‌های ابلاغی رهبر معظم انقلاب تاکید داشت و همین تاکیدات شفاف و بدون لکنت زبان، فغان رادیکال‌ها را درآورده بود. ساختاری‌ها با وجود حمایت ظاهری در واقع یکی از موانع اخلالگر در کار پزشکیان و ستاد او بودند. تندروها سعی می‌کردند با بازنمایی سیاسی فیک از شخصیت پزشکیان و ضدساختار جلوه دادن او، بدنه قهر کرده اصلاحات را برای غلبه بر یخ تردید و رای به پزشکیان مجاب کنند، اما آنچه در عمل رخ داد این بود ضدساختارها، تحریم‌خواه ماندند و پای صندوق‌ها نیامدند. از آن طرف سه گروه به پزشکیان روی خوش نشان دادند؛ اول طبقه متوسط تجددخواه شهری که ابدا «ضد ساختار» نبود، اما درصدد حفظ و حراست و حتی ارتقای سطح رفاهش بود؛ دوم طبقه متوسط مذهبی که از برخی روندها در جریان موسوم به اصولگرا ناراضی بود و به همین علت به یک غیراصولگرا (از منظر تشکیلاتی) که خود را مسلط به قرآن و نهج‌البلاغه نشان می‌داد، تمایل یافت و سوم طبقات محرومی که تاکید پزشکیان بر لزوم رعایت عدالت و انصاف بر جان‌شان نشست. به این ترتیب، طیف ضدساختار که مخاطب خاص اصلاح‌طلبان رادیکال هستند، تاثیر چندانی در برکشیده‌شدن پزشکیان نداشتند و به همین علت، تندروها اکنون نمی‌توانند برای شکل دادن به روندهای دولت آینده، تعیین تکلیف کرده و به بازنمایی از خود به‌عنوان تیپاخوردگان رنجور و دغدغه‌مند مشغولیت یابند.

فارغ از سهم کم در پیروزی پزشکیان، رادیکال‌ها از منظر معرفتی، شناختی و تحلیلی هم هیچ‌گونه تجانسی با رئیس‌جمهور و دولت او ندارند و بنابراین نمی‌توانند در مقام راهبر دولت آینده درآیند. با این‌که دال مرکزی گفتمانی پزشکیان ـ چنانچه در سطور قبل آمد ـ عدالت‌خواهی و حرکت بر مدار اصول و انصاف است و از این منظر، بسیاری از اقشار، خاصه آنها که دچار محرومیت هستند، ترجیح دادند رای خود را در ایام انتخابات به سبد پزشکیان بریزند، اما اصلاح‌طلبان رادیکال مدت‌هاست از موضع عدالت‌خواهی پدران چپ‌گرای خود عقب‌نشینی کرده و ترجیح را بر توسعه سیاسی نوع غربی با روش رودررویی با نظام قرار داده‌اند. بُعد مسافت اصلاح‌طلبان رادیکال با عدالت‌خواهی و اصالت دادن ایشان به «امر سیاسی ستیزآمیز»، مورد نقد بسیاری از اندیشه‌ورزان نامدار جریان اصلاحات هم بوده است. دیروز هادی خانیکی در گفت‌وگویی با روزنامه اعتماد خواستار روزآمدی جریان اصلاحات با مولفه‌های عدالت‌گرایانه شد.

تلاش رادیکال‌ها برای سهم‌بری حداکثری از ترکیب کابینه آینده در شرایطی است که پزشکیان تا الان سعی داشته شرایط و اصول کار در جایگاه ریاست‌جمهوری را رعایت کند

بنابراین می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که اصلاح‌طلبان رادیکال، نه از منظر تشکیلاتی توانستند رای چندانی به سبد رای پزشکیان اضافه کنند و نه از منظر معرفتی، قرابتی با دولت جدید دارند که اساس کارش را بر عدالت و انصاف با ابزار همبودی و همگرایی ساختاری قرار داده است. این واقعیت، اصلاح‌طلبان ساختاری را علی‌الاصول، واجد کمترین حق برای سهم‌خواهی از دولت آینده می‌کند. از طرف دیگر با این‌که جبهه اصلاحات ایران، پزشکیان را در کنار اسحاق جهانگیری و عباس آخوندی، به‌عنوان سه نامزد مورد حمایت خود در انتخابات ریاست‌جمهوری معرفی کرد، اما پزشکیان در مقابل، میثاق‌نامه این جبهه را امضا نکرد و رسما هیچ‌گونه تعهدی به اصول این جبهه نداشت. در عوض پزشکیان هر وقت فرصت می‌یافت، حرکت در چهارچوب‌ها را متذکر می‌شد و تاکید می‌کرد که جز اسناد متقن بالادستی، راهی برای سعادت کشور وجود ندارد. ذکر این نکته نیز ضروری است که فشار همه‌جانبه رادیکال‌ها برای سیطره بر مقدرات دولت چهاردهم، چهره واقعی این جریان را به مخاطبان اجتماعی جریان اصلاحات حتی آنها که گرایشات ضدساختاری دارند، نشان خواهد داد و به مرور موجب گسست میان ناب‌گرایان با جامعه هدف‌شان می‌شود. دولت چهاردهم باید براساس منویات رئیس جمهور که درصدد تحقق عدالت با ابزار وفاق ملی است، مسیر حرکت خود را با قدرت پیش ببرد و توجهی به کارزار سهم‌خواهی رادیکال‌ها نداشته باشد. اگر دولت چهاردهم بتواند بَری از مباحثات و مجادلات سیاسی، کارآمدی را به رخ همگان بکشد و مسائل کشور را حل کند، رادیکال‌ها به مرور منزوی شده و اندک مخاطبان اجتماعی ضدساختارشان حتی به سمت مداراجویی، متمایل خواهند شد. همه چیز به پزشکیان و دولت او بستگی دارد. از طرف دیگر ناب‌گرایان چنانچه بخواهند دولت پزشکیان را زمینگیر کنند، بهترین سیاست در قبال این ترفند، رودررو قرار گرفتن رادیکال‌ها با مردم است.

برش

چند آمار و ارقام درباره سبد رأی پزشکیان

نکته‌ای که نباید از نظر دور بداریم این است که در مشارکت ۵۰ درصدی، سهم رأی جریانی خیلی کوچک‌تر از یک مشارکت ۶۰ درصدی است. در مشارکت ۶۰ درصدی، رأی جریانی سهم بیشتری دارد. برای نمونه مصطفی معین در انتخابات ۱۳۸۴ حدود چهار میلیون رأی آورد و طبیعتا مانند پزشکیان، رأی قومیتی نداشت و رأی او بیشتر منبعث از رأی جریانی بود. از طرف دیگر پزشکیان واجد رأی قومیتی و مذهبی قابل توجه هم بود که موجب موفقیت او شد. حسب تجربه گذشته، اهل سنت در دوره‌های مختلف انتخابات، معمولا به اصلاح‌طلبان اقبال نشان می‌دادند و در دوره اخیر هم به پزشکیان تمایل نشان دادند. حسن روحانی هم توانست در انتخابات ۱۳۹۲ و به‌ویژه ۱۳۹۶ بخشی از آرای اهل سنت را به خود اختصاص بدهد. استان‌های آذری‌زبان هم معمولا به گزینه‌های معرفی شده از سوی جریان اصلاحات، تمایل بیشتری نشان می‌دهند. برای نمونه در انتخابات ۱۳۹۶، روحانی تقریبا ۶۰ درصد آرای آذربایجان شرقی را به دست آورد یا محسن مهرعلیزاده در انتخابات سال ۱۳۸۴ توانست در آذربایجان شرقی ۲۷ درصد آرا را به دست آورد. پزشکیان هم در آذربایجان شرقی و غربی ۸۵ درصد آرا را کسب کرده و میزان آرای او در استان اردبیل به ۷۹ درصد رسید. از این رو آرای قومیتی و تحلیل این آرا در انتخابات ریاست جمهوری از اهمیتی بالایی برخوردار است. مشارکت در فاصله دور اول تا دور دوم در آذربایجان شرقی نزدیک به ۱۸ درصد و در آذربایجان غربی حدود ۱۱ درصد افزایش داشت؛ یعنی افزایش مشارکتی رخ داده که باعث شد در این استان‌ها پزشکیان اکثریت مطلق را کسب کند.

گفت و گو

تفکیک آرای رئیس جمهور چهاردهم در انتخابات در گفت وگوی «جام جم آنلاین» با یک تحلیلگر سیاسی:

رای پزشکیان در انتخابات اصلاح‌طلبانه نیست

جام جم آنلاین سعید آجرلو، تحلیلگر مسائل سیاسی در گفت‌وگو با جام جم آنلاین با بیان این‌که مسعود پزشکیان را باید یک پدیده انتخاباتی دانست که هم نامتعارف بود و هم ناشناخته و البته در کنار این خصوصیات، با توجه به رویکردهای شخصی و همچنین کسب آرای قومیتی و نیز در مرحله پایین‌تر حمایت اصلاح‌طلبان توانست پیروز انتخابات ریاست جمهوری شود. به نظر من آرای پزشکیان را باید در سه بخش ارزیابی کرد؛ بخشی از آرای ایشان مربوط به منش و سلوک شخصی رئیس جمهور است. وی افزود: رای شخصی، آرایی است که دلیل آن ویژگی‌های فردی ایشان از پزشک بودن تا ساده‌زیستی، ساده بودن، نوع تعاملات با اقشار مختلف جامعه و همچنین تسلط آقای پزشکیان نسبت به نهج‌البلاغه است. بنابراین این ویژگی باعث شد بخش مهمی از آرا را به خود اختصاص دهد. بخش دوم آرای ایشان مربوط به آرای اقوام و گروه‌های اهل سنت است که در استان‌های آذری زبان و کردنشین و سیستان و بلوچستان بیشتر نمود دارد.

آجرلو گفت: حسب تجربه گذشته اهل سنت در دوره‌های مختلف به اصلاح‌طلبان رای می‌دادند و آقای روحانی هم توانست در ایام انتخابات بخشی از آرای اهل سنت را به خود اختصاص دهد. البته من تاکیدم بیشتر روی آرای استان‌های آذری زبان است؛ چون در انتخابات سال ۹۶ آقای روحانی تقریبا ۶۰ درصد آرای آذربایجان شرقی را به دست آورد یا آقای مهرعلیزاده در سال ۸۴ توانست در آذربایجان شرقی ۲۷ درصد آرا را کسب کند. اما آقای پزشکیان در آذربایجان شرقی و غربی ۸۵ درصد آرا را کسب کرد و میزان آرای ایشان در استان اردبیل به ۷۹ درصد رسید. از این رو آرای قومیتی و تحلیل این آرا در انتخابات ریاست جمهوری مهم است.

این کارشناس مسائل سیاسی افزود: مشارکت در فاصله دور اول تا دور دوم در آذربایجان شرقی نزدیک به ۱۸ درصد و در آذربایجان غربی حدود ۱۱ درصد افزایش داشت. یعنی افزایش مشارکتی رخ داده که باعث شده در این استان‌ها آقای پزشکیان اکثریت مطلق را کسب کند.

آجرلو گفت: بخش سوم آرای ایشان مربوط به رای سیاسی و جریانی است که عمدتا مربوط به اصلاح‌طلبان است که قاعدتا بنابر تحلیل‌ها و شواهد عدد بالایی نیست. به نظر من شاید موتور محرکه این رای آقای ظریف بود که بالاخره شکل جدیدی از کمپین‌های انتخاباتی را برای ایشان راه انداخت و صرفا به یک حمایت ویدئویی بسنده نکرد، بلکه همراه آقای پزشکیان به تلویزیون آمد، شهر به شهر رفت و برای ایشان تبلیغ کرد و مسئولیت به عهده گرفت و ایشان را جدی قلمداد کرد. در مرحله بعد هم جبهه اصلاحات و آقای خاتمی و روشنفکران مربوط به این جریان از آقای پزشکیان حمایت کردند؛ باز هم تاکید می‌کنم که عدد رای اصلاح‌طلبان در اینجا بالا نیست؛ یعنی این جریان نمی‌تواند بگوید که در رای‌آوری آقای پزشکیان نقش مهمی داشته است. وی تصریح کرد: هر کدام از بخش‌ها همدیگر را تکمیل می‌کنند. معتقدم در مشارکت ۵۰ درصدی حتما سهم رای جریانی خیلی کوچک‌تر از مشارکتی ۶۰ درصدی است. در یک مشارکت ۶۰ درصدی، رای جریانی سهم بیشتری دارد. برای روشن‌تر شدن ماجرا به یک نمونه اشاره کنم. رای آقای معین در انتخابات سال ۸۴ حدود چهار میلیون بود و طبیعتا ایشان رای قومیتی به آن معنا نداشت و چون رای قومیتی نداشت صرفا رای جریانی داشت و رای شخصی ایشان هم بالا نبود، پس رای جریان آقای معین را باید همان سه الی چهار میلیون دانست. با این مثال می‌خواهم بگویم که رای جریانی آقای پزشکیان در دور اول و دوم انتخابات ریاست جمهوری یک سوم بود و البته آن دو بخش دیگر را هم باید لحاظ کنیم. یعنی هر گونه تحلیلی که هر یک از این سه وجه رای آقای پزشکیان را نادیده بگیرد، ارزیابی درستی نیست.

آجرلو گفت: همان‌طور که اشاره کردم این بخش از آرای ایشان را باید به عنوان رای شخصی لحاظ کرد و به نظرم از ۱۶ میلیون نفری که به آقای پزشکیان رای دادند چهار الی پنج میلیون ناشی از آرای شخصی ایشان است. در عین حال این نکته را هم باید یادآور شوم که رای اصلاح‌طلبی و جریانی به این معنا نیست که آنها رویکرد مذهبی ندارند. بسیاری از گرایش‌های مذهبی در عین حال رویکرد اصلاح‌طلبی هم ممکن است داشته باشند. البته نه اصلاح‌طلبی به معنای برانداز که اصلاح‌طلبی به عنوان تغییر وضع موجود. علاوه بر این نمی‌شود گفت که بسیاری از طرفداران برجام گرایش مذهبی ندارند.

بنابراین باید گفت که کاراکتر آقای پزشکیان تا حدودی خاص بود و به همین دلیل معتقدم آقای جهانگیری یا آقای لاریجانی در صورت حضور در انتخابات امکان نداشت ۱۰ میلیون رای بیاورند. چون هم به لحاظ رای قومیتی و هم به لحاظ رای شخصی نمی‌توانستند آرا را به خود جلب کنند و البته رای منفی بالایی هم داشتند. آقای پزشکیان نه تنها رای منفی بالایی نداشت بلکه این سه بخش از آرا را در کنار هم داشت و در واقع می‌توان گفت ایشان یک کیس و نمونه خاص بود.

وی تاکید کرد: در افکارسنجی‌های مختلف می‌دیدیم کسی که گزینه سفید باشد از اقبال عمومی در انتخابات برخوردار است. در سال ۸۴ آقای احمدی‌نژاد در چنین موقعیتی قرار گرفت. در انتخابات ریاست جمهوری گذشته آقای پزشکیان فردی بود که رفتارهایش نسبت به بقیه سیاستمداران تا حدودی نامتعارف بود و همچنین به دلیل ناشناخته بودن، رای منفی ندارد و از کارنامه‌ای به آن معنا برخوردار نیست که بتوان او را نقد کرد. نکته دیگر این که بخشی از مردم از سیاستمداران احساس سرخوردگی پیدا کردند و تلقی‌شان این است که نهاد سیاست رسمی و آدم‌های سیاسی، نمی‌توانند کارها را رفع و رجوع کنند و از این رو سراغ آدم‌های نامتعارف و ناشناخته و به عبارت دیگر پدیده‌ها می‌روند.

این کارشناس مسائل سیاسی گفت: زمانی که آقای پزشکیان تایید صلاحیت شد چنین حسی داشتم که ایشان برای جریان اصولگرا یک رقیب جدی است. یعنی اگر آقایان لاریجانی یا جهانگیری تایید می‌شدند چنین حسی نداشتم ولی آمدن آقای پزشکیان به صحنه به این معنا بود که ایشان شانس زیادی دارد. حتی تصورم این است که اگر آقای پزشکیان در سال ۱۴۰۰ تایید می‌شد آرای خوبی می‌آورد و استعداد پیروزی را داشت.